

EDINOST

Posamezne številke zastarele 20 vin. Oglasi trgovcev in obrtnikov nam po 20 vin; osmrtnice, zahvale, poslastice, vabila, oglasi denarnih zavodov nam po 50 vin; oglasi v tekstu lista do pet vrst K 30.—; vsaka nadaljaja vrsta K 3.—. Mali oglasi po 8 vin. beseda, najmanj pa 80 vin. Oglase sprejema inšerati oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi listu. — Plačilo se izključno le upravi „Edinosti“. — Uprava in inšerati oddelček se nahajata v ulici sv. Frančiška As. št. 20. Poštahranilnični račun št. 841.652. — Posamezna številka izven Trsta in okolice: 12 vinarjev.

Poziv na občo narodno obrambno organizacijo.

Narodni Svet v Zagrebu je 23. oktobra razpravljal o zadnjih dogodkih na Hrvaškem, zlasti o dejstvu, da je prišlo povodom manifestacij v proslavo Wilsonovih načel za ureditev narodnostnih razmer do napadov na kolodvoru in druge prometne naprave. Narodni Svet je, ne oziiraje se na malenkostne pomisleke in razmotrivo vse te dogodke, edino le iz vrida narodne koristi prišel do zaključka, da je potrebno izdati na narod ta-le

poziv:

Narodni Svet misli, da ukazujeta bistri razum in staro poštenje našega naroda, da se taki slučaj ne ponove ali razširijo, ker bi vsled tega lahko prenehal vse promet tudi v najsigurnejše kraje naše domovine, ki bi ostali potem brez kruha. Narodni Svet pozivlja vse prebivalce, političnih in parlamentarnih skupin da se strnjeno po vseh mestih, vaseh, trgih in zasebkih v

odbere Narodnega Sveta.

V take odbore lahko vstopijo tudi osebe, ki niso pripadniki nobene politične stranke, ki pa so v svoji duši za zedinjenje in osvoboditev naroda na podlagi proglašenja Narodnega Sveta z dne 19. oktobra 1918. Taki odbori prevzamejo s svojo sestavitvijo velike naloge za ves narod. Prva naloga vsakega takega odbora je, da se pobrta za obrambo obeh in imovine vseh državljanzov države SHS brez razlike. Druga naloga je, da odbori javijo Narodnemu Svetu v Zagrebu vse dogodke v svojih krajih in vse potrebe svojih mest, trgov in vaseh, ter vsega naroda. Tretja naloga odborov je, da lahko izvrše naročila Narodnega Sveta na korist naroda.

Zato morajo v vseh krajih izbrati odbore Narodnega Sveta najbolj zaupne in najbolj izkušene ljudi v svoj odbor, ki naj bo sestavljen iz predsednika, voditelja za narodno obrambo in poslovodje.

Vsi odbori se morajo prijaviti v odbor Narodnemu Svetu v Zagrebu. Vse objave se pošiljajo na naslov:

Narodni Svet v Zagrebu, odbor.

Bratje Slovenci, Hrvatje in Srbi, na delo!

Cas hiti. V nekaj dneh morajo biti odbori sestavljeni. V vsakem našem kraju mora biti tak odbor Narodnega Sveta, ki naj poskrbi, da se čim prej ustanove čete za narodno obrambo.

Zagreb, 23. oktobra 1918.

Za Narodni Svet SHS:

Dr. ANTON KOROŠEC,

predsednik.

Dr. Ante Pavelić, Svetozar Pribičević, podpredsednika.

ZVEZNA ARMADNA POROČILA.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 25. (Kor.) Uradno se razglša: 26. oktobra 1918.

Italijansko bojišče. — Mirovna ponudba osrednjih vlasti ni zadrževala naših sovražnikov na jugozapadu, da ne bi našim in svojim armadam nalagali novih krvavih žrtv. Zelo srdač artiljerijski ogenj je predčerašnjim uvalam med sotesko Ase in Adrio napad, ki je včeraj zjutraj izbruhnil na beneški gorski fronti in v ozemlju južno Monteina. Z običajno hrabrostjo, zvestim izpolnjevanjem dolžnosti in disciplino so naše vrle čete odbile naval. Na planoti Sednih občin so se na ozemlju jugozapadno Asiaga, na Monte Simeolu in v ozemlju Monte di Valbella vršili srdači boji. Sovražnika se je posrečilo, da je na nekaterih mestih vdril v naše jarko, toda povsod je bil zopet vržen, in se je moral ponovno zopet umekniti tudi s Simeola, ki ga je držal najdalje. Seklerska polka 82 in 131, ter hrvatske polke 9 in 30 imajo glavni delež pri teh uspehih. Do še večje slovitosti se je povečala borba v gorovju severovzhodno Brente. Tu di tu je mogel sovražnik začasnó doseči krajevne uspehe. Ustali so se za nekoliko časa na Caprija, Asolona, Monte Peritki in Solarolu v naših prednjih jarkih, pa se je moral prav kmalu umekniti s staro pogumnostjo izvedenim napadom naših vrlih čet. Petkrat so Italijani zman naskočili Spinnuzo. Pespolk št. 9 (Stry), ki je z učinkovitim protisunkom zopet zavzel Asolona, polki št. 73 (Heb), št. 99 (Znoj), mladi južnogorski pošpolk št. 129, ki je branil Spinnuzo, Spinnuzo, strelska polka št. 14 (Brno) in 24 (Dunaj) so se ovenčali s slavo. Naša vrta artiljerija se je zapadno in vzhodno Brente izkazala kakor vedno kot zvesta pomočnica pehote v boju. Naskok neke angleške divizije na plavski otok Papadopoli je mogla sama severno krilo naših prednjih stražnih postojank poriniti nekoliko nazaj. Južni del otoka smo vzdržali popolnoma.

Balkansko bojišče. — V severni Albaniji nadaljni boji zadnjih čet in boj s četaši. V sandžaku Novipazar so ententni oddelki, ojačeni po četaših dospeli do Novovaroši. Južno Kragujevca, na obeh straneh Morave in na Zlatovo planini so avstro-ogrske in nemške čete zavrnille za njimi pritiskajoče sovražne bataljone. Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO.

BEROLIN, 25. (Kor.) Veliki glavni stan javlja:

Zapadno bojišče. — Armada kra-

jeviča Ruprehta: V Flandriji se nadaljuje boji v nižini reke Lys. Sovražnik, ki je vdril v jugozapadni del Deirna, je bil s protinapadom zopet vržen. Jugozapadno Deirna smo zopet zavzeli del od Francozov preko Lysa pomakljenega predmostja. Vzhodno Vyvoja in St. Eloija smo odbili močan napad med Lysom in Skalde in ob Skaldi tri sunke sovražnika. Uničevanje krajev v nižini Skalde s strani sovražnika se nadaljuje. Tudi notranjska Tournaia je bila v angleškem ognju. Izseljevanje prebivalstva iz teh ozemelj proti vzhodu narasča.

Vzhodno Solesmea in Le Catcau Angliji nadaljuje svoje velike napade in so jih razširili proti severu do Skalde. Južno Skalde so se izjavili pred našimi črtami na višinah vzhodno poteka Escallona. Proti Le Quesnoyju zastavljeni napadi so prodrli do proge severozapadno in zapadno Le Quesnoya. Poizkuse sovražnika, da bi zapadno mesta prodrli proti severu, so izjavile naše iz Sepmerisa in Villerspola zastavljene čete. Na široki fronti proti gozdu Morvalu napadajoči sovražnik se je ustalil v Poix du Nordu in v Fontaine aux Bois. V ostalem je bil po srdačnem boju ustavljen zapadno črte Englefontaine-Landrecies. Včerajšnji boji so prinesli sovražniku v splošnem 800—1.000 m globoko pridobitev na prostoru. Večjih uspehov klub zastavljeni izredno velikih sil tudi včeraj ni imel.

Armada nemškega cesarjstva: Ob Oisi, med Oiso in Serro in zapadno Aisne od časa do časa topovski boj. Ob Oisi so se izjavili delni sunki našprotnika. Med Oiso in Serro so bili odbiti močnejši napadi Francozov. Kjer je sovražnik vdril v naše postojanke, smo ga s protisunkom vržili zopet nazaj. V osekah na obeh straneh Vouziersa je bojno delovanje ponehalo. Višino vzhodno Chastreza smo obdržali proti ponovnim srdačnim napadom sovražnika.

Gališkeva armada: Delni napadi Amerikancev na obeh bregovih Meze so bili odbiti.

Južvzhodno bojišče. — Sovražnik napadi na obeh straneh Morave. Zapadno reka smo bili v gorovju južno Kragujevca potisnjeni nekoliko nazaj. Vzhodno reke, v ozemlju Paračna, so bili napadi odbiti.

BEROLIN, 25. zvečer. (Wolff). Na Flandrijskem smo zavrtili sovražne napade med Lysom in Skalde. Med Skalde in Oisi dandaj nič večjih bojev. Francoski napadi na kakih 50 kilometrov široki fronti od Oisi do Aisne z glavno fronto med Oiso in Serro in zapadno Aisne so se izjavili. Vzhodno Aisne in na obeh straneh Meze gini boji.

Prvi generalni kvartirništer pl. Ludendorff.

SOVRAŽNA URADNA POROČILA.

Francosko uradno poročilo.

23. okt. zvečer. — Na fronti ob Oisi so Francozi prestopili prekop vzhodno Grand Verlyja in se vključili sovražnim protinapadom vzdolž na vzhodnem bregu. Med Oiso in Serro je bil boj tudi živahen. V okolišču železniške proge severno Masurecourt so Francozi zajeli nekoliko sovražnikov. Severno vasi Misy les Comte so Francozi ponovno razširili tokom dneva dosežene velike uspehe. Na planoti vzhodno Vouziersa je bilo delovanje obeh artiljerij znatno.

Angleško uradno poročilo.

23. okt. zvečer. — Davi so angleške in škotske čete 3. in 4. armade napadle med sambreskim prekopom in Skalde južno Valenciennesa. Prodiranje je oteževal teren, na katerem se nahaja veliko brečnih strug, vasi in gozdovja, kar je sovražnik vse brnil s veliko odločnostjo. Tekom zbiranja in prvih premerov v bitki je sovražna artiljerija razširila živahno delovanje z brzicami in plinskimi granatami. Tekom dneva so si priborile naše čete svojo pot vključ trdovalnemu odporu. posebnó sovražne artiljerije in streljice. Z veliko stanovitnostjo naskočili nekoliko trd pred mrakom. je naša pehota vdrila na vsej fronti v obrambno črto in jo kmalu zavzela važne vasi Dommeruill, Forest in Romeries. Na skrajnem levem krilu je naša pehota odbila napad ob utrjeni pristanišči Cimorentu in ob železniškem postajališču v bližini. Toda na obeh krajih so angleške čete 5. divizije s pomočjo oklopnjakov zavzele z naskokom vasi Beaurein, ki jo je sovražnik branil zelo trdovratno. Na levem krilu so druge angleške čete tekom prejšnjega naskoka prestopile reko Harpies ter zavzele Vertain. Tekom jutra so naše čete na vsej fronti nadaljevale svoj napad, prodirle v sovražne postojanke do tri milje globoke in poglne sovražnika iz več močno utrjenih vasi, zasel, gozdov in drugih za obrambo izgrajenih terenskih postojank. Angleške čete so imele hud boj v Bois Evacuin in so dobro napredovale. Vzhodno odtod so angleške čete 18. divizije prodirle do 3 1/2 milje daleč in vzele Bousies. Angleški in škotski bataljoni 21. in 33. divizije so zavarovale prehode čez reko Harpies pri Vendegiesu in La Polsu ter zavzele v Vendegies. Drugi angleški bataljoni, ki so z novozelandskimi četami operirali na levem bregu, so dosegli rob Neuville in so se ustalili na vrhovih severozapadno vasi. Dalje proti severu so zavzele čete 21. in 2. divizije v Escarmain. Pri teh zelo uspešnih operacijah so naše čete zaleje več tisoč sovražnikov in uplenile veliko topov. Prodiranje se nadaljuje na vsej fronti.

GLASOVI O WILSONOVEM ODGOVORU.

BEROLIN, 25. (Kor.) Osvoreč o amerškanskem odgovoru pravi »Lokalanzeiger«: Vojni minister je včeraj izjavil v rajstagu, da nemška armada še ni poražena, da nemška zgodovina še ni propadla. Ob tem položaju ne more biti dvoma, kaj zapoveduje sedaj čast nemškega naroda. »Germania« pravi: V celoti je naše mnenje, da se giblje Wilsonova nota na črni načelne naprotivosti. Koliko vodi do do-

jani je treba počakati. »Nordd. Allg. Zeitung« piše, da Nemčija pričakuje samo sporočila, pod kakšnimi pogoji skleno sovražniki z njo premirje in ali so pripravljene, pričeti pogajanja na podlagi Wilsonovega programa. Skrb vseh narodov bi morala biti, da se predvsem konča morilna vojna, in da se potem vse ostalo reši v duhu pravičnosti, kakor zahteva Wilson: »Vorwärts« piše: Ko smo sprejeli Wilsonov program, bi bilo nezmišlno, da bi se mu zoperstavlili z orožjem. Naši nasprotniki, ki zahtevajo razorožitev nemškega naroda, pa si bodo morali biti na jasnem, da se velikiemu narodu ne more trajno odvzeti obramba. »Kreuzzeitung« pravi: Wilson je zamahnil zadnjikat s pestjo. Moglo je samo en odgovor.

Nemški konservativci za boj do skrajnosti.

BEROLIN, 25. (Kor.) Nemška konservativna frakcija rajstaga je izročila državnemu kancelarju sklep, ki pravi: V novi not Wilsona se zahteva brezpogojna predaja, odstop cesarja, odstop naših vojskovođih in popolno podvrženje pod nasilen mir. Sprejem teh pogojev bi izročil Nemce za celo redovo politični brezpravnosti in gospodarski sužnjosti. Nemška čast zahteva, da pozove vlada nemški narod k boju do zadnjega.

Avstrijski parlament.

Poslanska zbornica. Italijanske zahteve.

DUNAJ, 25. (Kor.) Poslanska zbornica je pričela razpravo nune interpelacije posl. dr. Grandija o vrnitvi internancev in konfinirancev italijanske narodnosti. Dr. Grandi je obširno utemeljeval interpelacijo in ostro obsojal postopanje komisije, ki presoja prošnje za vrnitev v domovino. Največje nezakonskosti se izjavljajo napram osebam, katerim se more v najhujšem slučaju očistiti, da so Italijani, da so čutili italijanski ter v okviru te države razvijali narodno delovanje.

Minister za notranje stvari vlt. Geyer je izjavljal, da so se internacije in konfinacije razvijale že tokom lanskega leta. Nemovite osebe so postale deležne begunske oskrbe. Vrnitev teh oseb v domovino pa ni odvisna od civilne, temveč od vojaške uprave, za katero so merodajni oziir na vsoevanje. Vse prošnje za vrnitev so se presojale pri namestništvih v Inostost oz. Trstu ter se je ugodilo na Tirolskem okoli 42%, na Primorskem pa 70%. Iz vojaških ozirov se ni mogla dovoliti nezanesljivim osebam vrnitev v kraje tik za fronto. Ko so se razmere izpremenile, so se vsi vzklili rešili meritorno. V večini slučajev so vojaški zastopniki iz vojaških vzrokov predlagali odklonitev. Minister ten rešitev še ni dal dostaviti strankam. Sedaj je vrhovno armadno vodstvo z ozirom na izpremenjeni položaj privolilo, da se pri vzklilih, ki jih je še rešiti, postopa kar najlažje. V tem smislu se rešijo v najkrajšem času vsi vzklili.

Posl. dr. Conci je podal v imenu včeraj uslanovljenega narodnega zastopstva (fascio nazionala) izjavo, po kateri člani narodnega zastopstva na podlagi po predsedniku Wilsonu postavljenih in po osrednjih vlastih sprejetih zahtev, vse doslej avstro-ogrski monarhiji pripadajoča italijanska ozemlja smatrajo za ločena iz teritorialne pripradnosti k monarhiji. Zato nikakor ne more italijanskim postancem pripadati naloga, da bi se z avstrijsko vlado ali zastopniki avstrijskih narodnosti pogajali v svrhu preosnove države. Končno prosvedenje proti posebnemu stanju, ki naj bi se ustvarilo za mesto Trst.

Posl. grof Barbo (kranjski Nemec) je protestiral da narodnostni obdolžuje Nemce, da tlačijo druge narode in je končno v imenu Kočevcev zahteval zanje pravico, da se priključijo državi svoje narodnosti. (Dobro kočevsko republiko! — Prip. ured.)

Posl. dr. Gentili je zahteval za slučaj ljudskega glasovanja v Trentinu, da prej zapuste deželo avstrijske vojaške in politične oblasti in se vrnejo vpolkanci, begunci in izgnanci.

Posl. dr. Gasser je izjavil, da italijanski liberalni poslanci ne smatrajo usode pripadnosti italijanskim ozemljem za notranjo stvar to države. Vprašal je vlado, ali je resnica, da se v Trstu namesti veliko čet, s številnimi vojaškimi poveljniki in ali se to zgodi v svrhu, da bi se pravica meščanstva do svobodnega izražanja mnenja postavila pod varstvo bajonetov. Italijani ne zahtevajo od ministra notranjih stvari dobrohotnosti, temveč svoj pravico, da se interniranci vrnejo takoj. Nujno je pozival vlado, da naj poskrbi za zboljšanje aprovizacijskih razmer v Trstu ter ukrene potrebne proti razširjanju španske bolezni, malarije in legarja.

Posl. Pittomi je izražal željo, da bi se nove tvorbe med narodi izvršile kar najhitreje in da bi narodi kar najhitreje stopili v stik med seboj. Pri trtel je voljnemu ministru, goverčemu o nevarnostih, ki prete prebivalstvu zlasti za fronte ležečih ozemelj, če se razpade fronta. Važno da je tudi, da ne sme nastopiti razdrina. Zato pozdravlja karak nemške narodne skupščine za pogajanja z ostalimi svobodnimi urodinimi zastopstvi. Tržaški socialni demokrati zahtevajo za Trst in vse pretežno (P menda »italijansko«?) ozemlje Istro in Furlanije pravico samoodločbe. Ljudstvo naj odloči, ali naj se priključi Italiji ali naj tvori samostojno republiko. Trst naj ostane neodvisen pod zaščito zveze narodov in se združi s pretežno italijanskim ozemljem v Istri in Furlaniji.

Posl. Bugatto zahteva za Furlane pravico samoodločbe in zahteva, naj o njihovi bodoči državni pripadnosti odloči svobodno ljudsko glasovanje. Vsaka odločitev glede Furlanije, ne da bi se vprašala furlanski narod, bi bilo odrekanje Wilsonovih načel.

Posl. Hellmayer je zahteval za nemški narod obmejnega nemška ozemlja na Ogrskem. — S tem je bil seznan govornikov izčrpan in stvar končana. Prihodnja seja v torek.

NOVO AVSTRIJSKO MINISTRSTVO.

DUNAJ, 25. (Izv.) V prihodnji, torkovi seji poslanske zbornice se predstavi parlamentu novo avstrijsko ministrstvo, ki bo zasedal sestavljen tako-le: ministrsko predsedništvo profesor dr. Lamasch, finančno ministrstvo posl. dr. Redlich, trgovinsko ministrstvo centralni ravnatelj stavbine in rudniške družbe Günther, ljudska prehrana volotrec z kavo, doko-

lado itd. Julij Meiml. — Prof. Lamasch je danes dopoldne v zbornici konferiral z zastopniki Čehov in Jugoslovanzov, popoldne pa z Nemci in Poljaki. Včeraj je imel dolg porazgovor z dr. Kramštem o političnem položaju. Čehi in Jugoslovani so mu izjavili, da naj ne pričakuje, da bi stopili v njegovo vlado, in da prav v ničemer ne odstopajo od svojega načelnega stališča. Prof. Lamasch se je izrazil o svojem programu: kar najhitreje dosega miru, likvidacija Avstrije in mirna preskrba prebivalstva z živilji. Vojaški krogi, med njimi tudi vojni minister von Stöger-Steiner so baje priporočili cesarju, da naj poveri sestavo nove vlade dr. Lamaschu, češ da bar. Hussarek ni sposoben za izvedbo preosnove Avstrije v narodne države.

Dunajski listi o imenovanju grofa Androssyja.

DUNAJ, 25. (Kor.) Razpravljalo o izpremembi znanje politike monarhije naglašajo listi, da je grof Androssy jako nadarjen in razsoden človek. Njegov poklic pomeni, da zahteve Ogrske glede ločitve zunanjih stvari časasno ne bodo izvedene.

AVSTRJSKI ODGOVOR NA WILSONOVO NOTO.

DUNAJ, 25. (Izv.) Novi minister za zunanje stvari, grof Androssy, je danes zvečer dospel na Dunaj in prevzema jutri posle ministra zunanjih stvari. V soboto že odpošlje odgovor na Wilsonovo noto.

VLADA AVSTIJSKIH NEMCEV.

DUNAJ, 25. (Izv.) V sredo sestavijo avstrijski Nemci že vlado za svojo novo državo. Ministrskega predsednika ne bo, temveč bo vodil posle triministrski poslanec: Dinghofer, Fink in Seitz. Zasedajo pa se vsa resortna ministrska mesta.

Samo za prehrano.

DUNAJ, 25. (Kor.) Danes je prišel v zbornico nemški veleposlanik na Dunaju, grof Wedel, in se je posvetoval s poslancema Seitzem in Dinghoferjem, kot predsednikom nemške narodne skupščine, o stvareh prehrane.

Odstop češkega namestnika.

PRAGA, 25. (Izv.) Tu se pričakuje z vso gotovostjo, da v kratkem odstopi namestnik grof Coudenhove in da pride na njegovo mesto član gosposke zbornice princ Friderik Lobkovic.

Armadna uprava na razpolago Čehom.

DUNAJ, 25. (Izv.) Pri podnačelniku Češkega Svaza posl. Tusarju sta se danes oglašila dva zastopnika vrhovnega armadnega poveljstva, ki sta mu izjavila, da je armadna uprava pripravljena, pomagati češki in nemski vladi v stvari prevoza živil z olajšavami in skrajevanjem. Posl. Tusar je vzel to izjavo na znanje s pripombo, da bodo Čehi sprejeli ponudbo, če bi se pokazala taka potreba.

Klofač pri cesarju.

DUNAJ, 25. (Izv.) V sredo je bil posl. Klofač povabljen k cesarju v avdienco. Na Fran Josipovem kolodvoru ga je čakal poseben avtomobil. Avdienca je trajala celih šest ur in se porazgovor ni tikal političnih stvari, temveč edino le ljudske prehrane.

Ukrajinski Narodni Svet.

DUNAJ, 25. (Kor.) Izvrševalni odbor ukrajinskega Narodnega Sveta je sklenil, da naj ukrajinski Narodni Svet stopi v zvezo z drugimi Narodnimi Sveti v svrhu ureditve skupnih zadev in sklenitve premirja. Ukrajinski Narodni Svet bo samostojno vodil mirovna pogajanja. Komčno bo odločevala ukrajinska narodna skupščina. Ukrajinski državi in drugim državam se uradno naznani konstituiranje ukrajinskega Narodnega Sveta.

Narodna skupščina avstrijskih Nemcev.

DUNAJ, 25. (Kor.) Danes je imel sejo izvrševalni odbor narodne skupščine avstrijskih Nemcev. Došlo se je besedilo note Wilsonu o vprašanju premirja in miru. V popoldnari seji se je sklenil načrt deželne uprave z začasnimi deželnimi skupščinami in deželnimi odbori ter izvolil sosvet, ki naj bi staval predloge o delovnih močeh za dobo prehoda iz vojne v mirovno industrijo.

Avstrijski Nemci v Berolinu.

BEROLIN, 25. (Kor.) Odposlanci narodne skupščine avstrijskih Nemcev so danes prisostvovali nekaj časa sli rajstaga. Po končani seji so se začela njihova pogajanja z medstrankarskim odborom.

Odstop štajerskega namestnika.

GRADEC, 25. (Izv.) Vest nekaterih listov o skrajšnjem odstopu štajerskega namestnika grofa Claryja, se potrjuje. Namestnik je v zadnjem času že večkrat izrazil željo, da bi odstopil s koncem tega leta, z ozirom na politične dogodke pa se zgodi to že v najkrajšem času.

Odprava cenzure v Budimpešti.

DUNAJ, 25. (Izv.) V Budimpešti so danes izšli prvi listi z debelo tiskanim napisom »brez cenzure«. Listi so sklenili, da se sploh ne bodo brigali več za cenzuro.

Ententni pogoji za premirje.

MILAN, 25. (Izv.) »Corriere della Sera« poroča, da bo Anglija zahtevala kot pogoj za premirje z Nemčijo 8 milijard dolarjev odškodnine za opustošena ozemlja, razorožitev in izročitev vseh podvodnikov, Francoska pa odstop Alzacije in Lorena.

RAJHSTAG.

BEROLIN, 25. (Kor.) Rajhstag je danes sklenil po živahni poslovniški razpravi, da opusti razpravo o zadnji Wilsonovi noti. Nato se je vršilo tretje branje predloge o izpremembi ustave, po kateri se morejo državni poslanci imenovati za državne tajnike. Predloga se je sprejela in nato tudi zakonski načrt, ki izpreminja ustavo Alzacije in Lorena v smislu, da se morejo poslanci imenovati za državne tajnike v Alzaciji-Loreni, ne da bi izgubili mandat. Nato se je seja odgodila na jutri.

Danska ostane nevtralna.

KODANJ, 23. (Kor.) Zunanji minister je na tajni seji poročal o zunanjem položaju. Po razpravi je bila sprejeta izjava, ki pravi, da ostane Danska nevtralna še vnaprej in da pričakuje od obeh vojujočih se strank pravično izvedbo narodnostnega načela in samoodločbe narodov.

Zenske članice angleške zbornice.

LONDON, 24. (Reuter.) V dolni zbornici je bila z 274 proti 25 glasovom sprejeta resolucija, katere pozivlja vlado, da naj predloži zakon, po katerem se morejo ženske voliti v dolno zbornico.

Wilson o premirju z Nemčijo.

Wilson je odgovoril na zadnjo nemško noto in sicer odgovoril tako jasno, da sedaj pač ne more biti tudi v Nemčiji več različnih mnenj o njegovih zahtevah.

Wilsonov odgovor se da razdeliti v tri dele. V prvem delu, ki se nanaša na izvajanje zadnje nemške note, jemlje Wilson na znanje izjavo nemške vlade, da odkritostno sprejema njegove mirovne pogoje, nadalje da želja po dosegu miru, to se pravi predvsem po pogajanjih, kako naj se praktično izvedejo Wilsonovi pogoji, izhaja od narodu odgovorne nemške vlade, ne pa od cesarja in vojaških oblastnikov, ki so doslej narekovali politiko Nemčije, in končno da je pripravljena ugoditi v zadnji njegovi noti izraženi zahtevi, da prenehajo grozodejstva nemških bojnih sil na suhem in na morju.

Ker je tako nemška vlada sprejela sklenjene predpogoje, prehaja Wilson v drugem delu svojega odgovora na svoje ukrepe za doseg premirja samega. Njegova uloga pri vsej stvari je uloga posredovalca, ki pa je obenem tudi stranka. — Kot posredovalec je Wilson predložil, rekli bi tako, ves operat svojega doseganja posredovanja zavezniki vladam in jim predlagal, da naj presodijo, ali se jim zde nemške izjave primerne, da bi se mogli na njih podlagi v smislu podanih pogojev in načel skleniti mir. Če bi zavezniki vlade smatrali nemške izjave za zadovoljive, potem naj vojaški svetovalci zaveznih vlad določijo pogoje za premirje z Nemčijo. Do tod je Wilson posredovalec; kot stranka pa poudarja, da se more skleniti edino le tako premirje, da bi bila Nemčiji onemogočena obnoveitev sovražnosti in bi se mogle z vsem jamstvom izvesti vse posamezne točke mirovnih pogojev, katere je sprejela Nemčija. Wilson sam ne napoveduje načina, kako naj bi se onemogočila Nemčiji obnoveitev sovražnosti, temveč naj bi o tej stvari predložili ententni vojaški čimtelji ententnim vladam svoje načrte. Lahki ti pogoji prav gotovo ne morejo in tudi ne smejo biti, ako se hoče doseči Wilsonov namen: onemogočenje obnoveitev sovražnosti, in če naj bi se napram Nemčiji kot glavnemu krivcu svetovne vojne, ravnalo samo tako kot se je napram Bolgarski, je prvi in glavni pogoj — odločitev orožja. Izpolnitev te zahteve bi bila tudi, kakor pravi Wilson, najboljši in dejanski dokaz, da Nemčija v resnici sprejema Wilsonove mirovne pogoje in načela.

V tretjem delu svojega odgovora utemeljuje Wilson potrebo teh dalekosežnih izrednih jamstev. Wilson ne zaupa sedanjim, pod pritiskom dogodkov, ne pa iz notranjega prepričanja nastali izpremembi v nemškem državnem življenju. Sedanja demokratizacija nemške ustave mu ne zadostuje za jamstvo, da se stvari zopet ne izpremenijo v staro smer, kajti oblast pruskega kralja je še neomajana, cesar Viljem še vedno neomejeno nadzoruje državno politiko in odločilna inicijativa je še vedno v rokah monarhijskih in vojaških samodržcev, s katerimi se Zedinjene države nečjejo pogajati za mir niti sedaj niti kdaj v bodočnosti. Ako torej hoče Nemčija, da se bodo Zedinjene države in njihovi zavezniki pogajali z njo za mir, naj popolnoma odpravi možnost, da bi se kdaj še vladar in vojaški oblastniki vmešavali v državno politiko. To bi bila obenem tudi izpolnitev tistega glavnega pogoja, vsled katere bi potem mogle odpasti v nasprotjem slučaju zahtevane izredne varščine. Ako pa Nemčija ne izpolni tega pogoja, je premirje mogoče edino le pod onimi težkimi pogoji, a mirovna pogajanja, ki naj bi sledila premirju, pa zopet le, če Nemčija medtem popolnoma odpravi vladarstvo in vojaško samoderstvo. Če ugodí Nemčija takoj le-tej Wilsonovi zahtevi, sme pričakovati premirja in tudi miru potom pogajanj, potem spetazumaj; če ji ne ugodí, pa se bo nadaljevala vojna do končne prisilne vdaie, ko bo morala, hočeš nočeš, sprejeti mir, kakor ga ji bo narekovala ententa.

